

Verslag ambtelijk overleg Programmabegroting 2012

Datum: 01 juni 2011

Locatie: ROT, Rooseveltstraat 4A te Leiden

Voor de lijst met deelnemers: zie laatste pagina.

Opening en welkom

Dhr. Kraak heet ieder hartelijk welkom en geeft een korte toelichting op het programma.

De opmerkingen hier gemaakt worden ter kennis gebracht aan de leden van het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio.

Presentatie Ontwikkelingen Oranje Kolom

Dhr. Bitter licht de ontwikkelingen in de Oranje Kolom aan de hand van een presentatie toe.

In 2010 is een scan van de gemeentelijke processen gemaakt, als nulmeting en op basis van het concept-regionaal normenkader. De gemeenten hebben de formele uitslag ontvangen en het AB Veiligheidsregio heeft hierover in februari 2011 plenair overlegd. In dat kader heeft er tevens een bijeenkomst plaatsgevonden van de gemeentesecretarissen met als thema: de krachten bundelen als het gaat om rampenbestrijding.

Het is niet gelukt met de secretarissen een stip op de horizon te zetten; de meningen van de secretarissen lopen uiteen: een deel vindt dat bij rampenbestrijding en crisisbeheersing eerst de eigen mensen moeten worden ingezet en dat pas later een beroep dient te worden gedaan op buurgemeenten; andere secretarissen opteren voor het opzetten van een aantal regionale pools die goed getraind en toegerust zijn met hard piket en pagers, en waaraan elke gemeente een bijdrage levert.

Er zijn twee regionale pools in het leven geroepen:

- Sectie Bevolkingszorg in het ROT: deze stuurt de gemeentelijke crisisorganisatie aan vanuit het ROT;
- Communicatieadviseurs R/BT, ROT, HAC, CoPI.

Het is mogelijk dat het schietincident in Alphen aan de Rijn van invloed is op het dilemma: wat doet de gemeente zelf en wat doet zij samen met andere gemeenten? Wellicht worden nog meer regionale pools gevormd; in een aantal regio's heeft de burgemeester geen eigen crisisstaf meer maar een regionaal team van professionals. Dit kan een goede ontwikkeling zijn, mits de lokale kennis, bijvoorbeeld via goede liaisons, aanwezig is.

Een breed bestuurlijk gedragen plan is om de scan als +1-meting te herhalen in 2012.

Dhr. Koopmans vraagt of de functie operationeel leider in het ROT altijd wordt ingevuld door iemand van de brandweer of dat dit een multidisciplinaire functie is, zodat ook bijvoorbeeld iemand uit de GHOR deze kan vervullen. Hij kan zich herinneren dat vroeger de burgemeester de operationeel leider kon aanwijzen en wil weten of dit nog zo is.

Dhr. Zuidijk antwoordt dat dit laatste nog steeds mogelijk is; het voorzitterschap kan vervuld worden door iemand uit een kolom die meer bij de calamiteit betrokken is.

Dhr. Bitter vult aan dat het ROT een ontkleurde voorzitter kent. Aanvankelijk is gekozen voor brandweerfunctionarissen vanwege hun ervaring op dit terrein, maar als zij als leider ROT optreden vertegenwoordigen zij niet de brandweer, daartoe zit een andere functionaris aan tafel.

Dhr. Bitter memoreert dat de Wet veiligheidsregio's sinds 1 oktober 2010 van kracht is. De wet integreert een groot aantal voorgaande wetten op veiligheidsgebied en heeft als doel meer veiligheid voor de inwoners van de gemeente door verschuiving van de aandacht van repressie naar preventie, betere hulpverlening en nazorg, het brengen van de hulpdiensten onder één regionale aansturing en het versterken van de bestuurlijke en operationele slagkracht door de regionale schaalgrootte beter te benutten.

Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt op grond van de Wet veiligheidsregio's vast:

- rampbestrijdingsplannen voor risicovolle bedrijven of objecten;
- het regionaal beleidsplan, op basis van het regionaal risicoprofiel;
- het regionaal crisisplan; dit vervangt de gemeentelijke rampenplannen.

Het regionaal risicoprofiel brengt in beeld wat de regio kan overkomen, wat de impact daarvan is en wat eraan gedaan kan worden. Gemeenten mogen het profiel aanvullen; daartoe vindt momenteel een consultatieronde langs de gemeenteraden plaats. Op basis van het beleidsplan wordt de begroting opgesteld.

De vier prioriteiten in het regionaal beleidsplan zijn:

- Versterking van de oranje kolom
- Samenwerking met partners
- Verbetering van de crisiscommunicatie en
- Informatiemanagement

Presentatie 100 dagen Brandweer Hollands Midden (BHM)

Dhr. Zuidijk, directeur concernstaf BHM en plaatsvervangend regionaal commandant, geeft een overzicht van de eerste 100 dagen van de BHM.

- De ontvlechting vanuit de gemeenten is bijna gereed;
- Eventuele specifieke afspraken worden per gemeente in een dienstverleningsovereenkomst opgenomen; in de zomer 2011 zal een en ander worden afgerond.
- De plaatsingsprocedure is afgerond. De bezwarentermijn is bijna voorbij, tot nu toe heeft niemand bezwaar aangetekend bij de bedenkingencommissie.
- Er zijn nog 60 formatieplaatsen niet ingevuld; voor 40 hiervan is de werving inmiddels gestart.
- De salarisbetalingen voor de vaste medewerkers zijn goed verlopen. Tevens zijn in april 2011 de vrijwilligers voor het eerst betaald, het ging hier om 25.000 mutaties verdeeld over 1.000 mensen. Op enkele kleine onvolkomenheden na is dit eveneens goed gelopen.
- De personeelsdossiers zijn nog niet volledig. Gemeenten moeten de dossiers overdragen aan de BHM. Volgens afspraken met het BGO moet de medewerker via een overdrachtsformulier instemmen met wat uit het oude dossier wordt overgedragen. Dit is een tijdrovend traject.
- De facturenafhandeling verloopt goed. Hierdoor krijgt de BHM een goed inzicht in de contracten en verplichtingen van de gemeenten op brandweergebied.
- De servicedesk waar alle facilitaire vragen kunnen worden gesteld is een succes. Dit betekent één telefoonnummer voor bestellingen, storingsen, klachten etc. Elke vraag wordt geregistreerd.

Na 100 dagen staat de organisatie voor, op of over de drempel van nieuwe werkwijzen.

In de komende 200 dagen moeten grote projecten worden afgerond, zoals de ontvlechting, werving en selectie, inrichting organisatie, personeelsaangelegenheden etc.

Ook zijn er sectoroverstijgende trajecten zoals:

- ontwikkeling bestuurs- en managementinformatie op basis van het systeem Aristoteles; hieruit vloeien voort kwartaalrapportages over de operationele prestaties van de brandweer. Op dit moment loopt een proef in Schoonhoven en Zuidplas, de eerste kwartaalrapportage is die over het tweede kwartaal 2011.
- Digitale bereikbaarheidskaart;
- Vaststelling dekkingsplan;
- Aanschaf nieuwe tankautospuiten;
- Routekaart naar Cebeon-financiering: als uitgangspunt voor de startbijdrage is genomen het budget volgens de begroting 2009, vermeerderd met eventuele bijdragen voor kwaliteitsmanco's en verminderd met een efficiencykorting van 5%. De startbijdragen, inclusief de korting zijn vastgelegd t/m 2012. De korting is in drie tranches doorgevoerd, over 2010, 2011 en 2012 elk 1/3 deel. Het bedrag dat de budgetkrimp oplevert zal asymmetrisch worden teruggegeven aan de gemeenten: gemeenten met een startbijdrage boven de Cebeon-norm ontvangen meer terug dan gemeenten die onder deze norm zaten. Per saldo zal nog 10% krimp moeten worden doorgevoerd om aan de Cebeon-norm te kunnen voldoen.

Dhr. Pertou uit zijn verbazing over het feit dat, evenals in de begroting 2011, ook nu te lezen is dat de 5% fictieve taakstelling is gehaald. Dit is volgens hem onjuist. De septembercirculaire 2009 waarnaar wordt verwezen geeft een uitkeringsfactor van 1,55, de decembercirculaire geeft 1,541. Als dit wordt doorgetrokken naar volgende jaren komt hij op een uitkeringsfactor van 1,508 uit en daarmee wordt in de bijdrage geen rekening gehouden. Bovendien zijn in het fictieve budget ook brandweerkosten opgenomen die achterblijven in de gemeente, zoals de watertoevoer; het gaat daarbij om niet geringe bedragen.

Dhr. Mets vraagt om een schema waarin de startbijdragen van elke gemeente staan vermeld en tevens het pad naar de uitkering in 2012, 2013 en 2014. Verder vraagt hij hoe wordt omgegaan met de toekomstige herijking van de uitkering uit het gemeentefonds.

Dhr. Zuidijk antwoordt dat de routekaart naar de Cebeon-norm hierover helderheid moet verschaffen. Voor het vaststellen van de startbijdrage was een ijkpunt nodig en daarvoor is de Cebeon-norm genomen. Dit is weliswaar een statisch bedrag en nu is ook de tijd gekomen om af te spreken of en op welke wijze hieraan de gewenste dynamiek kan worden gegeven. In het ontvlechtigingsprotocol van januari 2009 is een matrix opgenomen met de bijdragen per gemeente bij de start van de regionalisering. Hij zal dit schema aanvullen met de gevraagde gegevens.

Dhr. Perton pleit ervoor de passage over de 5%-taakstelling uit de begroting te halen.

Dhr. Zuidijk benadrukt dat op dit moment 5% minder wordt uitgegeven dan de som van de in 2009 vastgestelde budgetten, rekening houdend met de indexering. De bijdrage van Voorschoten was lager dan de uitkering in het gemeentefonds en de 5%-taakstelling is uitsluitend ten goede gekomen aan de gemeenten die boven de uitkering in het gemeentefonds zaten. Hij acht dit niet het moment met elkaar in debat te gaan over de juistheid van de cijfers in de begroting. De 5% vormt onderdeel van de besluitvorming in 2009; de spelregels zijn toen vastgesteld. Wel dienen voor de toekomst de uitgangspunten opnieuw met elkaar te worden vastgesteld. Ook de wijze waarop de gefuseerde gemeenten moeten voldoen aan de Cebeon-norm is nog niet helder uitgewerkt. Een instrument om alle stappen naar Cebeon-financiering en de effecten van budgetkrimp in beeld te brengen en daarover procesafspraken te maken is de routekaart naar Cebeon-financiering die op 8 september 2011 in het DB Veiligheidsregio zal worden behandeld.

Dhr. Mets vraagt of hiervoor de hulp van de gemeenten is ingeroepen.

Dhr. Zuidijk antwoordt dat er zeker momenten van consultatie van de gemeenten zullen komen. Op dit moment wordt 10% meer aan brandweezorg uitgegeven dan wat gemeenten via het gemeentefonds voor brandweezorg ontvangen en het bestuur zal zich moeten uitspreken over de consequenties die de budgetkrimp van 10% zal hebben.

Dhr. Van Eijsden vraagt of alle veiligheidsregio's de Cebeon-norm hanteren als berekeningsmethode voor de bijdrage van de gemeenten aan brandweezorg of dat alleen Hollands Midden het Cebeon inhuurt. Hij opteert voor een transparante wijze van berekenen en vraagt hoe dit wordt geborgd.

Dhr. Zuidijk antwoordt dat dit laatste een van de uitdagingen is waar de brandweer voor staat. De BHM heeft voor een deel van het traject het Cebeon ingehuurd; de regio Hollands Midden is uniek in de keuze voor de Cebeon-norm; andere regio's zoeken naar een bedrag per inwoner. Daarbij zijn kleine gemeenten van ca. 6.000 inwoners en gemeenten met uitsluitend een beroepsbrandweer relatief duur uit. Het optimum wordt bereikt door een gemeente met ca. 30.000 inwoners en één kazerne. Veel veiligheidsregio's vinden de Cebeon-norm een faire manier van berekenen

Dhr. Van den Broek heeft in een artikel gelezen dat de brandweermananciën uit het gemeentefonds gelicht en rechtstreeks naar de regionale brandweer zouden worden overgemaakt.

Dhr. Zuidijk antwoordt dat daarover nog niet is besloten. Wel is een motie aangenomen om de brandweraanverplichtingen over te gaan tot regionalisering. In dat geval is het denkbaar dat de financiën via de rijksbijdragen worden geregeld.

Mw. Schuurman is niet duidelijk hoe de 5% die de brandweer minder uitgeeft zich verhoudt tot de 10% die zij teveel betaalt.

Dhr. Zuidijk antwoordt dat het bedrag waarmee de geregionaliseerde brandweer van start ging 15% boven de Cebeon-norm lag. Inmiddels is dit bedrag 5% lager, waardoor nog een "gat" resteert van 10%. Dit is niet direct een taakstelling, maar inzichtelijk moet worden wat de maatschappelijke effecten van een budgetkrimp van 10% zijn en of deze aanvaardbaar zijn. Daarna volgt vertaling in beleid.

Dhr. Neele worstelt met het gegeven dat bij de gemeenten veel kosten zijn achtergebleven voor ondersteunend personeel, zoals de salarisadministratie.

Dhr. Zuidijk antwoordt dat het hier in principe gaat om frictiekosten die het regionaliseringsproces met zich mee heeft gebracht. Daarvan is in het bestuur afgesproken dat die voor rekening van de afzonderlijke gemeenten zijn. Om de pijn wat te verzachten wordt bij vacatures gekeken naar mogelijke kandidaten in de gemeenten en zijn ook al verschillende mensen aangenomen.

Dhr. Koopmans mist een lijst met taken die nog door de brandweer moeten worden uitgevoerd. Hij hoort dat sommige contacten met de gemeenten moeizaam verlopen en verzoekt helder te maken hoe de gemeenten kunnen samenwerken met de brandweerorganisatie.

Dhr. Zuidijk antwoordt dat het onderhouden van contacten met de gemeenten een van de doelstellingen is waaraan wordt gewerkt. Zo hebben alle burgemeesters een bestuurlijke accountmanager, een

leidinggevende van de brandweer die als eerste aanspreekpunt fungeert. Als deze zelf geen antwoord weet gaat hij op zoek binnen de organisatie naar de juiste persoon.

Dhr. Perton is informeel ter ore gekomen dat het verloop onder de vrijwilligers sinds de regionalisering groter is geworden.

Dhr. Zuidijk antwoordt dat in de eerste 100 dagen een ronde is gemaakt langs alle posten en is met name aan de vrijwilligers gevraagd welke problemen zij ervaren; daarbij is geen grotere uitstroom waargenomen. Hij zal hier echter nog eens expliciet naar vragen.

Presentatie begrotingsuitgangspunten 2012

Wegens ziekte van de controller, dhr. E. Breider, verzorgt mw. F. Klaverveld, adviseur Planning en Control, deze presentatie.

Financieel kader:

Uitgangspunt van de begroting 2012 is het financieel kader dat op 29 januari 2009 door het AB is vastgesteld, vermeerderd met de kwaliteitsmancogelden en verminderd met de efficiencytaakstelling. De in het leven geroepen gemeentelijke werkgroep heeft voor 2012 een indexering voorgesteld van 2%.

De begroting 2012 is naar beste weten opgebouwd en doorgerekend, hoewel voor sommige (materiële) posten het totale inzicht nog ontbreekt. Voor tankautosputten bijvoorbeeld is hetzelfde bedrag opgenomen als in de begroting 2011.

Planning:

Tot 13 juni 2011 kunnen gemeenten reageren op de begroting

Op 23 juni 2011 stelt het AB Veiligheidsregio de programmabegroting vast; daarna wordt deze aangeboden aan de provincie.

Fiscale zaken:

Door verschuiving van wettelijke taken van gemeenten naar de Veiligheidsregio is voor een aantal taken geen BTW-compensatie meer mogelijk.

Gemeenten die kazernes verhuren worden gezien als ondernemers: de BTW over de huur is niet meer compensabel. Bovendien moet alle gecompenseerde BTW voor kazernes van na 2003 worden terugbetaald. De brandweer heeft aangeboden in een dienstverleningsovereenkomst de (niet-compensabele) huur te scheiden van de overige exploitatiekosten, zodat bijvoorbeeld groot onderhoud wel compensabel kan blijven. Van de tien kazernes van na 2003 heeft de BHM er inmiddels acht gekocht, zodat dit probleem voor het grootste deel is opgelost. Dit heeft de gemeenten € 1,7 miljoen bespaard.

Een andere discussie betreft de voorfinanciering van de BTW. De hiervoor opgenomen bedragen verschillen per gemeente. Het voorstel is die bedragen als uitgangspunt te hanteren voor de verhouding van de door te schuiven compensabele BTW aan gemeenten.

Dhr. Perton vraagt of deze constructie is doorgesproken met een fiscalist.

Mw. Klaverveld verwacht dat dit geen problemen oplevert, maar zal een en ander checken.

Mw. Crama vraagt om in het vervolg eerder in het jaar de financiële kaders aan te geven waarmee gemeenten rekening moeten houden, zodat dit kan worden opgenomen in de kadernota.

Dhr. Kraak antwoordt dat dit in de toekomst weer mogelijk moet zijn aan de hand van het beleidsplan. De begroting zal daarvan afgeleid worden.

Dhr. Mets adviseert om een ambtelijke bijeenkomst over de financiën twee à drie keer per jaar te houden.

Mw. Klaverveld lijkt het een goed initiatief elkaar tussendoor op te zoeken.

Dhr. Perton geeft aan dat de begroting uit een groot aantal pagina's bestaat en zou het op prijs stellen als de volgende begroting voorzien wordt van een samenvatting met de belangrijkste ontwikkelingen. Ook heeft hij behoefte aan een overzicht waarbij de kosten zijn verdeeld per gemeente en per inwoner en waarbij rekening is gehouden met de teruggave van de BTW; deze is nl. in de startbijdrage niet meegenomen.

Dhr. Kraak neemt als verbeterpunt mee de opstelling van een soort summary van de begroting die in een raadsvoorstelling kan worden ingevoegd.

Wat betreft de BTW-teruggave leert de ervaring dat in het verleden ca. € 1,- per inwoner werd gecompenseerd. Nu moeten worden geschat de omvang van de BTW-druk, de investeringen in 2012 en moet rekening worden gehouden met de vanaf 2011 toe te passen sleutel voor de verdeling van de

door te schuiven BTW. De in de begroting 2012 genoemde bedragen zijn inclusief de door de brandweer betaalde BTW.

Mw. Klaverveld vult aan dat gemeenten een factuur ontvangen voor het in de begroting genoemde bedrag. Aan het eind van elk jaar ontvangen de gemeenten een opgave van de door te schuiven BTW.

Dhr. Perton heeft moeite met de indexering van 2% die in de begroting wordt gehanteerd. Hij is van oordeel dat gemeenschappelijke regelingen hun kosten ook binnen de perken moeten houden en vreest dat gemeenten onvoldoende worden gecompenseerd. De begroting van Voorschoten komt onder druk te staan en vindt dat gemeenschappelijke regelingen zich aan dezelfde spelregels dienen te houden als gemeenten.

Dhr. Kraak antwoordt dat in de begroting is uitgegaan van het advies dat voorjaar 2011 door de ambtelijke werkgroep is uitgebracht. Het Algemeen Bestuur heeft dit advies, zijnde 2% indexering, overgenomen. Alle gemeenten hebben het recht via de zienswijzenprocedure een reactie te geven op de begroting.

Afronding en sluiting

Dhr. Kraak dankt ieder voor de geleverde bijdrage en zegt toe de gehouden presentaties te zullen doormailen.

De in dit verslag genoemde presentaties zijn tevens te raadplegen op het besloten deel van de website van de Brandweer Hollands Midden.

Bijlage: deelnemers ambtelijke bijeenkomst Begroting 2012

	Gemeente	Naam	Functie
1	Alphen aan den Rijn	Mw. M. Busker	Bedrijfskundige stafmedewerker
2	Bodegraven/Reeuwijk	Dhr. L. van Wijk	Beleidsmedewerker financiën
3	Gouda	Dhr. G.J. Buth	MOV
4	Gouda	Dhr. A. Mets	Financieel consultant
5	Hillegom	Dhr. M. Meulendijks	Financieel consultant
6	Leiden	Dhr. W. van den Bosch	Contractmanager belastingen brandweer
7	Leiderdorp	Mw. P. Crama	Beleidsmedewerker financiën
8	Leiderdorp	Mw. Y. van Halem	Beleidsmedewerker financiën
9	Leiderdorp	Dhr. D. Koopmans	MOV
10	Lisse	Dhr. R.H.G.M. van den Broek	Beleidsmedewerker financiën
11	Noordwijk	Dhr. P.M. Tiemens	Beleidsmedewerker financiën
12	Noordwijkerhout	Dhr. J. Seijsener	Beleidsmedewerker financiën
13	Rijnwoude	Dhr. B. van Kasteren	Beleidsmedewerker financiën
14	Teylingen	Mw. C. Bogisch	MOV
15	Teylingen	Dhr. K. van Asten	Beleidsmedewerker financiën
16	Vlist	Dhr. R. van Eijsden	Teamleider financiën
17	Voorschoten	Dhr. P.F. Perton	Beleidsmedewerker financiën
18	Waddinxveen	Mw. J. Schuurman	MOV
19	Zuidplas	Dhr. J. Neele	Beleidsmedewerker financiën
	Ambtelijke ondersteuning Brw/GHOR/Veiligheidsregio		
20	BHM	Dhr. A.P. Kraak	Financieel beleidsmedewerker
21	BHM	Dhr. J.J. Zuidijk	Directeur concernstaf
22	BHM	Mw. F. Klaverveld	Adviseur Planning en Control
23	BHM	Dhr. L. Eijkelkamp	Adviseur Planning en Control
24	BHM	Dhr. A. Schaap	Adviseur Planning en Control
25	BHM	Mw. C.T. Vergeer-Bontje	Adviseur Planning en Control
26	Veiligheidsdirectie	Dhr. R.R. Bitter	Coördinerend secretaris
27	RDOG HM	Dhr. M. van der Bas	Financieel medewerker
28	GHOR HM	Mw. A.H. Berkheij-te Winkel	Notulist